

„Proč byl Jan Amos Komenský velkou osobností našich dějin?“

(zamyšlení)

Myslím si, že Jan Amos Komenský nebyl velkou osobností jen českého státu, ale i celé Evropy.

Do dějin vstoupil jako významný myslitel, spisovatel, filozof, teolog a zejména pedagog. Byl tvůrcem nového pohledu na pedagogiku a zabýval se společenským uspořádáním. Domnívám se, že byl opravdu neobyčejným člověkem. Měl mnoho zájmů a uměl spoustu věcí. Zajímal se o filozofii v mnoha oborech, od pohybů astronomických těles, po duševní moudro. Vytvořil podrobnou mapu Moravy, protože svou rodnou zemi důkladně znal. Choval včely. Skládal písně, překládal a vůbec byl neobyčejně tvořivý. Pořád se zabýval několika věcmi současně. Pracoval do úmoru. Vstával před šestou, uléhal po půlnoci. Myslím si, že zaslouženě, díky svým znalostem a moudrosti získal později přívěs „Učitel národů.“

Jan Amos Komenský se narodil 28. března 1592 na jižní Moravě. Když byl zhruba desetiletý, rodiče mu zemřeli. Celá jeho rodina patřila do církve Jednoty bratrské. Tato církev si zakládala na vzdělání a pracovitosti. Nadaný Jan vystudoval vysokou školu v německém Herbornu. Kvůli svému náboženskému vyznání, odmítal přejít na katolickou víru, se musel ukrývat po celých Čechách. Předpokládám, že v podstatě žil jako osamělý psanec, přesto se nikdy nevzdal své víry. Svým psaním se snažil utěšit po smrti své manželky a dětí nejen sám sebe, ale i členy Jednoty bratrské zděšené válkou a pronásledováním. Nejvýznamnější knihu Labyrint světa a ráj srdce napsal v Brandýse nad Orlicí na panství Karla staršího ze Žerotína. Podruhé se zde i oženil. Později odešel s dalšími členy Jednoty bratrské z našeho území do polského Lešna. Tehdy věřil, že se do českých zemí ještě někdy vrátí, ale to se mu nesplnilo. V Lešně působil jako ředitel gymnázia. Pilně zde sepisoval příručku pro výuku latiny, kterou nazval Dveře jazyků otevřené. Své úvahy o školství dokončil v knihách Didactica magna (Velká didaktika) a Orbis Pictus (Svět v obrazech). Jeho knihy byly přeloženy do více než dvaceti jazyků a byly využívány po celém světě.

Domnívám se, že Jan Amos Komenský byl mezinárodně uznávanou osobností již za svého života. Vždyť evropští panovníci si ho velmi vážili, zvali ho do svých zemí a žádali po něm, aby jim vytvořil učebnice pro školy. Do své země ho pozvali např. švédská královna Kristýna, uherský kníže Rákoczi nebo anglický král Karel I.

Předpokládám, že byl i mimořádně odvážný a schopný muž. Po vypuknutí požáru v Lešně dostal do bezpečí svou rodinu a zachránil část svých spisů. Po té Komenský odchází do nejbezpečnější a nejsvobodnější země tehdejší Evropy – Nizozemska. Konec svého života strávil v Amsterdamu a 15. listopadu 1670 zde umírá. Je pohřben v blízkém městečku Naardenu.

Jan Amos Komenský zažil jedno z nejstrašnějších období v dějinách Evropy – třicetiletou válku. On sám přišel několikrát o vše. Ztratil své rodiče, zemřela mu manželka i děti, shořelo mu celoživotní dílo. Domnívám se, že byl výjimečným člověkem, ať už svým chováním a jednáním, tak i svými názory i činy. Po každé životní ráně začal znovu. A i když žil ve válečné době, zůstával laskavý, mírný a oddaný své víře. Věřil, že každý z nás se může vzdělávat. Plánoval nápravu celého lidstva a nastolení míru.

